

Čís. 11279.

Neplatnost smlouvy podle § 150 (5) konk. řádu čís. 337/1914 se nevztahuje na mimosoudní vyrovnání, třebaž k němu došlo za konkursního řízení.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1931, Rv I 1876/30).

Žalující firma byla v obchodním spojení s manželem žalované Josefem M-em, na jehož jmění byl dne 22. června 1926 vyhlášen konkurs, dne 18. října 1926 pak bylo konkursní řízení se souhlasem všech věřitelů zastaveno. Za konkursního řízení se Josef M. s věřiteli mimosoudně vyrovnal. Dne 1. října 1926 zaručila se žalovaná žalobkyni jako rukojmí a plátce za pohledávky žalobkyně za Josefem M-em. Proti žalobě, již se domáhala žalobkyně na žalované zaplacení dluhu Josefa M-a, namítla žalovaná mimo jiné, že její prohlášení ze dne 1. října 1926 jest neplatné vzhledem k předpisu § 150 (5) konk. řádu. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby, **o d v o l a c í s o u d** mimo jiné z těchto **d ů v o d ů**: Odvolání namítá, že vzhledem k § 150 konk. ř. závazek, který na se vzala žalovaná, jest neplatný, poněvadž se jím žalující firmě poskytuje zvláštní výhoda proti ostatním věřitelům. Avšak odvolatelka přehlíží, že § 150 konk. ř. mluví v odstavci (5) výslovně jen o ujednáních před uzavřením nuceného narovnání, tedy jen v mezích a za konkursního řízení, nemluví však o takovýchto úmluvách mimo rámec konkursního řízení o mimosoudním narovnání. V souzeném případě nucené narovnání nebylo uzavřeno, konkursní řízení bylo dne 18. října 1926 vůbec zastaveno, strany se však mimosoudně vyrovnaly. Na toto mimosoudní narovnání se ustanovení § 150 konk. ř. nevztahuje. Není proto úmluva stran o mimosoudním narovnání neplatná.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Neplatnost smlouvy podle § 150 (5) konk. ř. čís. 337/1914 nemohla nastati, ježto nucené vyrovnání podle § 140 a násl. tohoto konkursního řádu nebylo zahájeno, při čemž se podotýká, že zásada stejnoměrného uspokojení všech věřitelů neplatí pro vyrovnání mimosoudní ani tehdy, když k němu došlo za konkursního řízení.

Čís. 11280.

Rozsudkem stanovený závazek svůdce nahraditi svedené škodu podle § 1328 obč. zák. nezanikl tím, že svůdce po vzniku tohoto závazku pojal svedenou ženu za manželku.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1931, Rv I 2072/30)

Žalovaná vysoudila proti žalobci spor o zaplacení 15.000 Kč jako odsouzení za zmrhání. Žalobou, o niž tu jde domáhal se žalobce na za-

lované nepřípustnosti exekuce k vydobytí oněch 15.000 Kč, tvrdě, že vymáhaný nárok zanikl tím, že si vzal žalovanou za manželku. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Nárok na náhradu 15.000 Kč za zmrhání nezanikl sám sebou pozdějším sňatkem. Nejde o placení renty ve smyslu § 406 c. ř. s., proto jest přiznanou náhradu posuzovati jako náhradu škody, již v době rozsudku žalovaná již utrpěla, jako pohledávku v době rozsudku již dospělou a pozdější děje proto pro oprávněnost oné pohledávky jsou již bezvýznamné a nemohou ji o sobě rušiti, zrušiti ji může jen výslovná vůle stran, pokud se týče vůle oprávněné. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Náhrada, k níž byl žalobce odsouzen, jest náhradou za majetkovou újmu ze svedení (§ 1293 obč. zák.), a odškodněním za zmenšenou vyhlídku na lepší sňatek a na zaopatření. Okolnost, že žalovaný se žalovanou uzavřel sňatek, není podle toho ještě odškodněním, a nemůže zrušiti o sobě nárok na náhradu škody, jež se dá vyjádřiti v penězích, neboť žalobce dopustil se zmrhání žalované. Zmenšil žalované vyhlídky na sňatek vůbec, po případě i na lepší zaopatření, než má se žalobcem. Jeho sňatek s ní nelze pokládati za rovnocenný s náhradou škody a s ušlým ziskem, neboť, kdyby byl žalobce složil náhradu ihned, stala se částka ta ihned jměním žalované a nemohl by jí následkem sňatku se žalovanou žádati zpět; částka ta byla by aktivem, jež by se přineslo do manželství jako věno. Kdyby tento nárok měl zaniknouti, musilo by to býti mezi stranami výslovně ujednáno. V tom směru tvrdí žalovaný, že se tak stalo před sňatkem, ale z jeho výpovědi nelze to dovozovati. I když tedy se žalovanou uzavřel sňatek, trvá její nárok dále, a sňatek není skutečností nastalou po vzniku exekučního titulu, který by nárok ten mohl zrušiti. Nelze tu ani použití ustanovení § 1414 obč. zák., jež předpokládá souhlas stran a nemožnost plnění. Tyto předpoklady však nebyly zjištěny. Ježto náhrada, k níž byl žalobce odsouzen, představuje, jak již bylo shora uvedeno, jakési věno žalované a zůstalo by i po sňatku v jejím vlastnictví, není odůvodněn názor odvolatele, že provdáním za žalobce její nárok byl zrušen a nemůže se žalobce dovolávati ani ustanovení § 1435 obč. zák., neboť žalobce dosud neplnil a právní důvod plnění si podržeti nemohl odpadnouti a žádným způsobem v zákoně uvedeným neodpadl. Rozhodnutí čís. 3573, na něž se odvolatel odvolává, se na tento případ nehodí, ježto v něm jde o vyživovací povinnost konsumovanou postupně s věkem dítěte a jeho otec nemůže býti nucen, by platil dvakrát, kdežto v souzeném případě jde o náhradu škody. Sňatek se žalobcem nelze pokládati za žádný ze způsobů, jimiž zanikají závazky podle občanského zákona.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) nepochybil odvolací soud ve směrech, v nichž žalobce napadá jeho rozsudek. Žalobce se marně snaží opřít svůj nárok o předpisy § 1414 a 1435 obč. zák. Prvý se nehodí, protože nejsou splněny jeho podmínky, buď že věřitel a dlužník jsou dohodnuti, nebo že placení samo jest nemožné. Druhého nelze použiti,

protože podle něho může jen ten, kdo dal, nazpět žádati, co dal jako skutečný dluh, ale žalobce, jak je nesporné, dosud nedal peníze, o něž tu jde. I kdyby se však mohlo říci, že by žalobci příslušel nárok na vrácení, nijak by mu to neprospělo. Šlo by jen o obligační nárok, o pohledávku žalobce za žalovanou, kterážto pohledávka by o sobě ještě neměla v zápětí zánik manželčiny exekuční pohledávky. Ten by mohl po případě nastati kompensací (započtením) obou nároků podle §§ 1438 a násl. obč. zák. Námitku tu však nelze vznést v tomto — opozičním sporu o nepřípustnost exekuce, protože by řečená pohledávka dosud nebyla likvidní neb dospělá a ve sporu o nepřípustnost exekuce nelze započtením uplatňovanou vzájemnou pohledávku učiniti likvidní neb dospělou (sr. rozh. č. 5913, 6536, 6574, 8658 sb. n. s.). Neobstojí ani třetí právní důvod, jehož žalobce se dovolává, že totiž exekucí vymáhaný nárok zanikl, protože žalobce po jeho vzniku pojal žalovanou za manželku a tak napravil škodu, již jí podle rozsudku opřeného o ustanovení § 1328 obč. zák. prý způsobil. Škoda, kterou žalobce žalované způsobil, neležela v tom, že ji nepojal za manželku, nýbrž v tom, že, zmrhav ji pod přípovědí manželství, zmenšil její naději na zaopatření a na sňatek. Dodatečné splnění přípovědi mohlo snad míti význam pro úsudek o trestnosti žalobcova činu, ale neodčinilo ani úbytek na cti a vážnosti, kterou žalovaná jeho činem utrpěla, ani hmotnou škodu, jí z něho skutečně vzniklou, a to ani pro minulost ani pro budoucnost. V souzeném případě sluší tím více míti na paměti i budoucnost poškozené žalované, an se, jak nesporně, sňatek mezi stranami neosvědčil a je pochybné, zda manželé setrvají v manželském společenství, takže žalovaná po případě znovu bude stížena následky zmenšené naděje na zaopatření a na provdání, jež právě měly býti odklizeny aneb zmírněny присouzenou jí náhradou. Neprávem poukazuje žalobce, by uhájil svůj právní názor, na rozhodnutí č. 3573 sb. n. s., neboť tam jde o podstatně odchylný skutkový děj, jenž nedovoluje stejné právní posouzení ani podle § 7 obč. zák.

Čís. 11281.

Koupil-li před válkou tuzemec od tuzemské banky za hotové anglické cenné papíry, jež však zůstaly v Anglii v depot na jméno prodatele (tuzemské banky) a smíseny s jinými papíry u tamní firmy uloženy a tam byly prodány pro dluh prodatele u této firmy, jest kupitel oprávněn domáhati se na prodatelé dodání koupených cenných papírů s výtěžky od doby, kdy byla zaplácena kupní cena.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1931, Rv I 2142/30).

Roku 1912 koupil žalobce, tuzemec, od tuzemské banky J. za hotové 50 kusů Union Pacific common shares. Koupené cenné papíry však nebyly žalobci odevzdány, nýbrž zůstaly v kumulativním depotu banky J. u firmy H. v Londýně. Dividendy se zakoupených akcií byly žalobci až do vypuknutí války pravidelně vypláceny. Na shora uvedené akcie byly